04/09/2022

Μια νέα σελίδα για το Ορφανοτροφείο της Πριγκήπου - Αποκτούν «φωνή» τα «206 δωμάτια της σιωπής»

/ Ομογένεια

Η διάσωση, τα έργα αναστήλωσης και οι δυνατότητες αξιοποίησης του ιστορικού Ελληνικού Ορφανοτροφείου της Πριγκήπου, που αποτελεί μέρος της πολιτιστικής ταυτότητος της Ομογένειας, αλλά και της ιστορίας της Κωνσταντινούπολης, βρίσκονται το τελευταίο διάστημα στο προσκήνιο καθώς πραγματοποιείται σειρά σημαντικών επαφών με ξένους ειδικούς έτσι ώστε, τα εδώ και 58 χρόνια 206 σιωπηλά δωμάτια, να πάρουν και πάλι ζωή.

- *Της Δέσποινας Σωτηρίου*

Μια ευχάριστη εξέλιξη για το μέλλον του ιστορικού αυτού κτηρίου έγινε γνωστή

από ένα λακωνικό μήνυμα τριών γραμμών στο Twitter, που ανήρτησε ο Άρχων του Οικουμενικού Πατριαρχείου, Λάκης Βίγκας.
«Το έργο αποκατάστασης του σχολικού κτηρίου, το οποίο είναι παράρτημα ορφανοτροφείου (της Πριγκήπου), εγκρίθηκε από το Συμβούλιο Μνημείων της Τουρκίας. Ευχαριστώ όλους όσους υποστήριξαν.»
Με αυτό ανακοίνωσε μία από τις σημαντικότερες επιτυχίες των τελευταίων ετών για τους Έλληνες της Πόλης.

Ας μην ξεχνάμε ότι το Οικουμενικό Πατριαρχείο κατάφερε, έπειτα από μια μακροχρόνια και επίπονη δικαστική διένεξη, να πάρει πίσω τους τίτλους ιδιοκτησίας για το συγκεκριμένο ακίνητο.Επίσης, σε μια προσπάθεια να μη χαθεί αυτός ο αρχιτεκτονικός θησαυρός, η Europa Nostra και η Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων συμπεριέλαβαν το Ορφανοτροφείο στη λίστα με τα επτά πιο απειλούμενα μνημεία για τη διάσωση της πολιτιστικής κληρονομιάς.

Κι όπως έχει δηλώσει ο ίδιος ο Παναγιώτατος: «εκλαύσαμε πολύ. Επονέσαμε πολύ. Αναιτίως και χωρίς καμίαν ευθύνην, καμίαν ενοχήν από μέρους μας. Τώρα είναι πλέον καιρός να χαρούμε. Να ιδούμε αποκαθισταμένους όχι μόνον τους ιερούς ναούς μας, αλλά και τας γενομένας εις βάρος μας πολλάς αδικίας. Τώρα είναι καιρός ανασυγκροτήσεως και πορείας της Ομογενείας προς ένα καλύτερο μέλλον. Αυτό το μέλλον το δικαιούμεθα, μας ανήκει και θα έλθει».

Σύμφωνα με ρεπορτάζ του Ant1 ο Λάκης Βίγκας, συντονιστής του έργου της αποκατάστασης, είπε ότι οι εργασίες θα ξεκινήσουν στο τέλος του έτους μετά την έγκριση που δόθηκε στις 25 Αυγούστου. Δηλώνοντας ότι θέλει να περάσει στην επόμενη φάση το συντομότερο δυνατό, ο κ. Βίγκας είπε: «Η μεγαλύτερη επιθυμία μας είναι να φτιάξουμε ένα φιλικό προς το περιβάλλον κτήριο που θα προστατεύει τόσο τον Πολιτισμό όσο και την αρχιτεκτονική. Είναι ένα φυσικό θαύμα, επομένως θέλουμε να αποκατασταθεί με τρόπο που να σέβεται τη φύση.

Για τη φάση υλοποίησης, δημιουργήσαμε μια επιστημονική επιτροπή που περιλαμβάνει αρχιτέκτονες, ειδικούς της ιστορίας της Τέχνης και πολιτικούς μηχανικούς. Θα συναντηθούμε με εταιρείες που κρίνονται κατάλληλες από την επιστημονική επιτροπή καθώς ελπίζουμε να ολοκληρώσουμε αυτή τη διαδικασία το συντομότερο δυνατό. Υποθέτω ότι θα ολοκληρωθεί σε ενάμιση χρόνο, εάν υπάρχουν διαθέσιμοι οικονομικοί πόροι», πρόσθεσε.

Η ιστορία του κτηρίου: Από τις “εποχές δόξης” στην παρακμή

Το κτήριο άρχισε να ανεγείρετε το 1898 με σκοπό να μετατραπεί σε ξενοδοχείο με

καζίνο, αλλά μετά την απαγόρευση του τότε σουλτάνου AbdulHamit του Β’ αναζητήθηκε νέα χρήση. Το 1903 με δωρεά της Ελένης Ζαρίφης προς το Πατριαρχείο Κωνσταντινούπολης στεγάστηκε το Εθνικό Ορφανοτροφείο. Λειτούργησε μέχρι και το 1964 και προσέφερε πρωτοβάθμια εκπαίδευση σε 5.744 παιδιά. Θεωρείται ένα από τα μεγαλύτερα ξύλινα κατασκευάσματα στην Ευρώπη, είναι πενταόροφο και διαθέτει 206 δωμάτια, αίθουσες χορού, τραπεζαρίες και άλλους χώρους.

Στις αρχές του αιώνα, το 1902, το πενταόροφο ξύλινο κτίριο στο λόφο της Πριγκήπου, μαζί με τη γύρω έκταση, περίπου 23 στρεμμάτων και ένα ακόμη διώροφο κτίριο πέρασε στην ιδιοκτησία του Οικουμενικού Πατριαρχείου. Από την επόμενη χρονιά, που το Πατριαρχείο το μεταβιβάζει στο ίδρυμά του για τα ορφανά μέχρι και το 1964, λειτουργεί ως ορφανοτροφείο. Οι τουρκικές αρχές αναγνώρισαν τη νομική υπόσταση του Ιδρύματος με το νόμο του 1935, ενώ με επόμενη απόφαση αναγνωρίζονται ως περιουσιακά στοιχεία του ιδρύματος τόσο τα κτίσματα όσο και η έκταση
που τα περιβάλλει.

Το 1964 το τουρκικό κράτος, επικαλούμενο λόγους ασφαλείας, διατάζει την εκκένωση των κτιρίων από το Πατριαρχείο και η μεγάλη πυρκαγιά στη δεκαετία του ’80 του δίνει τη χαριστική βολή.

Η τελευταία πράξη υφαρπαγής του από το τουρκικό δημόσιο γράφτηκε το 1997, οπότε και περιέρχεται στη Γενική Διεύθυνση Βακουφίων. Από τότε και μέχρι το 2004 ξεκινά ο δικαστικός αγώνας του Οικουμενικού Πατριαρχείου με την τουρκική έννομη τάξη. Το 2005 προσφεύγει στο Ευρωπαϊκό Δικαστήριο Δικαιωμάτων του Ανθρώπου, που δικαιώνει το Οικουμενικό Πατριαρχείο σχετικά με το ιδιοκτησιακό δικαίωμα του επί του ορφανοτροφείου της Πριγκήπου, τον Ιούλιο του 2006.

Η δικαίωση των αγώνων του Οικουμενικού Πατριαρχείου έγραψε μία νέα σελίδα για τα δικαιώματα όχι μόνο της ελληνικής μειονότητας στην Τουρκία αλλά και για άλλες εκκρεμείς υποθέσεις μειονοτικών ιδρυμάτων στη χώρα. Υπενθυμίζεται ότι το Ορφανοτροφείο της Πριγκήπου είναι το μοναδικό ακίνητο για το οποίο το Πατριαρχείο διαθέτει τίτλους ιδιοκτησίας.

Πηγή φωτογραφιών tovima, votanistas